

הקמת צוות להשלמה ולהאצה של המיגון ביישובי הצפון

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

1. להקים צוות בין-משרדי לגיבוש תוכנית ביצוע מפורטת להשלמה ולהאצה של תהליך המיגון ביישובים באזור הצפון, שיימצאו זכאים, כאמור בסעיף 4 שלהלן (להלן – התוכנית).
2. בראש הצוות יעמוד מנכ"ל משרד ראש הממשלה או המשנה למנכ"ל משרד ראש הממשלה או מי מטעמו, ויהיו חברים בו מנכ"ל משרד הביטחון או מי מטעמו, מפקד פיקוד העורף או מי מטעמו, ראש המטה לביטחון לאומי או מי מטעמו, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון או מי מטעמו, נציג משרד האוצר ומנהל מנהל התכנון או מי מטעמו. לשיבות הצוות יוזמנו נציגים נוספים בהתאם לעניין וככל שיידרש.
3. הצוות יגבש ויביא לאישור הממשלה, בתוך 21 יום ממועד קבלת החלטה זו, תוכנית מפורטת ומתוקצבת להשלמה ולהאצה של המיגון הפרטי, הציבורי והמוסדי עבור היישובים באזור הצפון.
4. הגדרת היישובים באזור הצפון שיש צורך ליעל ולהאיץ את השלמת המיגון בהם תיעשה בהתאם לקריטריונים מקצועיים ומבצעיים על ידי משרד הביטחון וצה"ל.
5. התוכנית תכלול את המרכיבים הבאים:
 - א. בחינת מעני המיגון הקיימים ביישובים השונים באזור הצפון, במרחב הציבורי והפרטי.
 - ב. קביעת מנגנוני ביצוע וחלוקת משימות הביצוע של התוכנית.
 - ג. המלצה על קביעת מנגנוני תקצוב וסדרי עדיפויות עקרוניים לביצוע רב-שנתי של התוכנית.
 - ד. גיבוש צעדים להסרת חסמים המעכבים את ביצוע התוכנית.
 - ה. בחינת שילוב חיזוק מבנים מפני רעידות אדמה.
 - ו. גיבוש מענים מיידיים למיגון ציבורי.

דברי הסבר

רקע כללי

במהלך השנים הוקצה תקציב למנהלת "מגן הצפון" במשרד הביטחון בפעילות שונות, אשר שימש לקידום מגוון רכיבי מיגון, ובהם מיגון בתים פרטיים, מוסדות ומבני ציבור, בהתאם לתיעדוף פיקוד העורף ופיקוד הצפון. הביצוע נעשה באמצעות שילוב של מסלולי ביצוע עצמי על ידי תושבים לצד ביצוע ממשלתי ישיר, בהתאם לאופי הרכיב והשטח.

ואולם, לאור האמור ועל אף הפעולות שבוצעו, קצב מימוש הפרויקט בפועל אינו גבוה. בין החסמים המרכזיים שהועלו על ידי הגופים המבצעים נמנים: מענק חלקי והצורך בהשלמת מימון עצמי של התושב, חוסר ודאות תקציבית המקשה על תכנון ארוך טווח, חסמים סטטוטוריים, וכן קשיים בניהול וביצוע בניית ממ"דים באופן עצמאי על ידי הזכאים למענק.

לצד זאת, במהלך תקופת "מלחמת התקומה" קיבלה הממשלה החלטות נוספות שנועדו לתת מענה מיגוני מיידי בכלל הארץ. בין היתר, בעקבות מבצע "עם כלביא" התקבלה ב-20 ביוני 2025 החלטת ממשלה מס' 3166, שעניינה שיקום מקלטים ציבוריים ופריסת מיגוניות במרחב הציבורי; ובעקבות מבצע "שאגת הארי" התקבלה ביום 16 במרץ 2026 החלטת ממשלה מס' 3985, שבה הוקצו 81 מיליון ש"ח לרכישה ולפריסה של מיגוניות נוספות. ואולם, למרות הביצוע המהיר בשטח, צעדים אלה נועדו בעיקר לתת מענה מיידי, ואינם מחליפים את הצורך בפתרון סדור, רחב וארוך טווח למחוסרי המיגון ביישובי הצפון.

כעת, נדרש מיקוד מאמץ תקציבי וביצועי להשלמת פערי המיגון וגיבוש מענה ליישובים באזור הצפון תוך בחינה מחודשת של היקפי התקציב ומנגנוני הביצוע.

לשם כך, מוצע להקים צוות מנכ"לים בין-משרדי, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה או מי מטעמו ובהשתתפות מנכ"לי המשרדים הרלוונטיים או מי מטעמם, אשר יגבש תכנית מעודכנת למיגון היישובים באזור הצפון. בפני הצוות תוצג פעילות "מגן הצפון" עד כה וכן תוכניות להמשך פעילותה.

כפי שהובהר בהצעת ההחלטה, הגדרת היישובים באזור הצפון שיש צורך ליעל ולהאיץ את השלמת המיגון בהם, תיעשה בהתאם לקריטריונים מקצועיים ומבצעיים, על ידי משרד הביטחון, פיקוד העורף ופיקוד צפון בצה"ל.

צוות זה ירכז את הצרכים של הגופים הפועלים בשטח, יציע מנגנוני יישום מהירים וגמישים יותר, ויבחן את סוגיית המיגון בראייה רחבה, ובכלל זה גם המענים הקיימים, המענים נוספים הנדרשים באזור, חיזוק מפני רעידות אדמה והתחדשות עירונית.

נוכח הדחיפות הביטחונית והאזרחית, מוצע לקבוע פרק זמן קצר ומוגדר לגיבוש התוכנית ולהבאתה לאישור הממשלה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי בשלב זה.

גורם אחראי למעקב (בהחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה)

משרד ראש הממשלה.

תקציב

לא רלוונטי בשלב זה. התקציב יוחלט בדיוני הוועדה ויועבר לאישור הממשלה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הביטחון – מאשר

שר האוצר – מאשר

שר הבינוי והשיכון - מאשר

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת.

סיווגים

סוג ההחלטה – תהליך.

תחום הפעולה העיקרי - חוץ ובטחון.

מגיש: ראש הממשלה

**ט' באייר התשפ"ו
26 באפריל 2026**

היועצת המשפטית

ירושלים, מוצ"ש, ח' באייר התשפ"ו
25 באפריל 2026
סימוכין: 4565835070

חוות דעת משפטית הנלווית להצעה להחלטת ממשלה

נושא הצעת ההחלטה: הקמת צוות להשלמת ולהאצת המיגון ביישובי הצפון.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה, במהלך השנים הוקצה תקציב למנהלת "מגן הצפון" במשרד הביטחון בפעילות שונות, אשר שימש לקידום מגוון רכיבי מיגון, ובהם מיגון בתים פרטיים, מוסדות ומבני ציבור, בהתאם לתיעוד פיקוד העורף ופיקוד הצפון. הביצוע נעשה באמצעות שילוב של מסלולי ביצוע עצמי על ידי תושבים לצד ביצוע ממשלתי ישיר, בהתאם לאופי הרכיב והשטח.

ואולם, על אף הפעולות שבוצעו, בין החסמים המרכזיים שהועלו על ידי הגופים המבצעים הם: מענק חלקי והצורך בהשלמת מימון עצמי של התושב, חוסר ודאות תקציבית המקשה על תכנון ארוך טווח, חסמים סטטוטוריים, וכן קשיים בניהול ובביצוע בניית ממ"דים באופן עצמאי על ידי הזכאים למענק.

כעת, נדרש מיקוד מאמץ תקציבי וביצועי להשלמת פערי המיגון וגיבוש מענה ליישובים בצפון תוך בחינה מחודשת של היקפי התקציב ומנגנוני הביצוע.

לשם כך, מוצע להקים צוות מנכ"לים בין משרדי, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה או המשנה למנכ"ל משרד ראש הממשלה או מי מטעמם, שיגבש תוכנית ביצוע מפורטת ומתוקצבת להשלמה מיידית ומואצת של מיגון ביישובים אלה, תוך בחינת המענים הקיימים ותכלולם לתוכנית אחת, על מנת למנוע כפילויות. הצוות יגבש את התוכנית תוך 21 יום מיום אישור ההצעה, ויגישה לאישור הממשלה.

כמפורט בהצעת ההחלטה, הגדרת היישובים באזור הצפון שיש צורך ליעל ולהאיץ את השלמת המיגון בהם, תיעשה בהתאם לקריטריונים מקצועיים ומבצעיים, על ידי משרד הביטחון, פיקוד העורף ופיקוד צפון בצה"ל.

כמו כן, הוועדה תלווה משפטית ובגיבוש התוכנית יילקחו בחשבון סוגיות רלוונטיות לעניין המיגון ובכלל זה גם כאלה שעלו בפסיקה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

ההצעה אינה מעלה קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ללשכות המשפטיות של המשרדים הרלוונטיים. הערות שהתקבלו מהלשכות המשפטיות השונות וכן ממחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים הוטמעו בנוסח.

היועצת המשפטית

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Yu. A. Orli'.

אורלי פישמן אורן, עו"ד
משנה ליועצת המשפטית